

Arbeidsmarkedet nå - november 2012

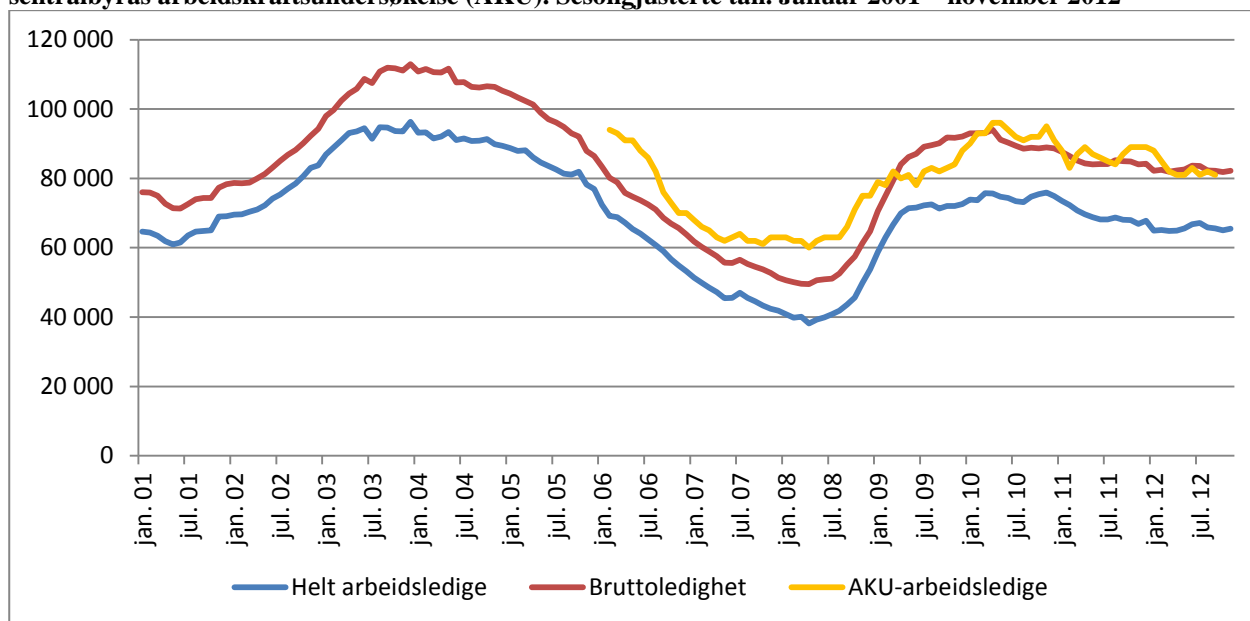
"Arbeidsmarkedet nå" er et månedlig notat fra Utredningsseksjonen i Arbeids- og velferdsdirektoratet. Notatet er skrevet av Karl Jacobsen, Karl.Jacobsen@nav.no, 30. november 2012.

Liten endring i bruttoledigheten

Bruttoledigheten, som er summen av helt ledige og arbeidssøkere på tiltak,¹ gikk ifølge sesongjusterte tall opp med 300 personer i november. Med unntak av månedene januar, juni og august, da bruttoledigheten endret seg med mer enn 1 000 fra månedene før, har det vært små endringer i bruttoledigheten gjennom året. Bruttoledigheten i november er 79 000, tilsvarende 3,0 prosent av arbeidsstyrken og er 1 600 lavere enn på samme tid i fjor.

Helt ledige gikk opp med 400 personer i november og er 1 100 lavere enn på samme tid i fjor. Antall helt ledige er 60 500 og tilsvarende 2,3 prosent av arbeidsstyrken i november.

Figur 1. Utviklingen i antallet registrerte helt arbeidsledige, bruttoledigheten og arbeidsledige ifølge Statistisk sentralbyrås arbeidskraftsundersøkelse (AKU). Sesongjusterte tall. Januar 2001 – november 2012

Kilde: NAV og SSB

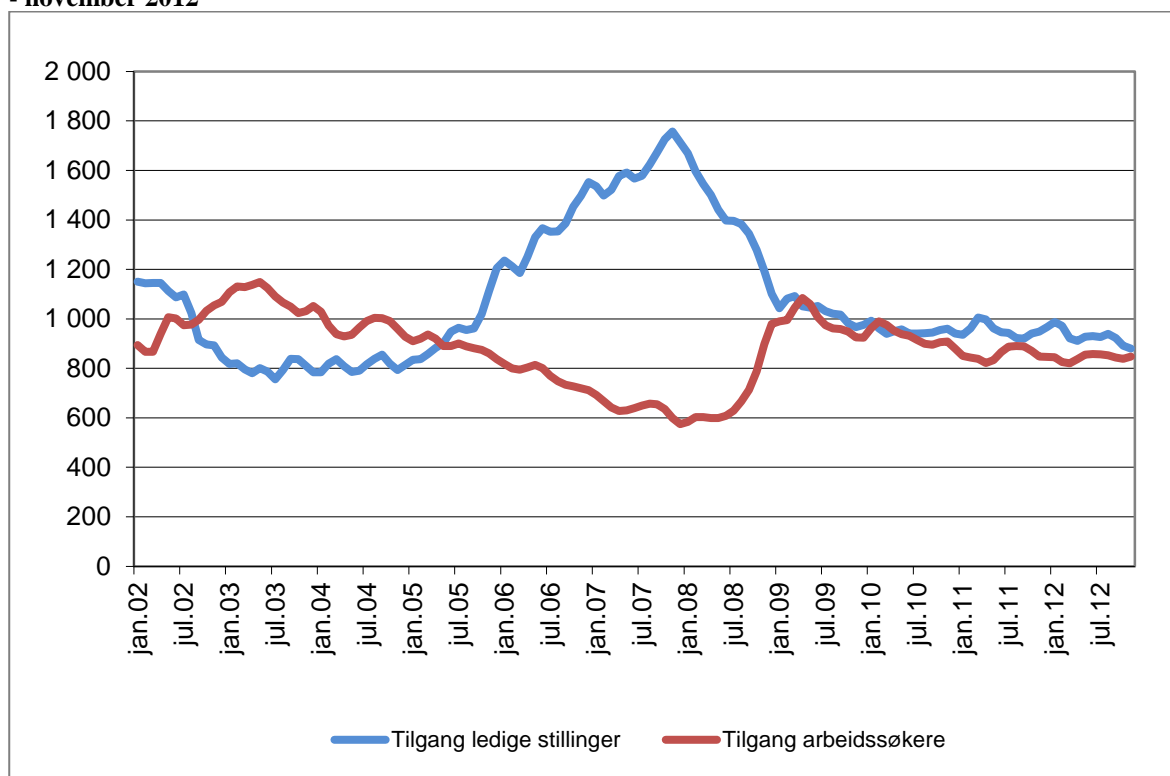
Liten endring i tilgang på nye arbeidssøkere

Etter to måneder på rad med svak nedgang i antallet nye arbeidssøkere² per virkedag, har det vært en svak økning i november. Sammenlignet med samme tid i fjor var tilgangen på nye arbeidssøkere uendret i november i år.

¹ Fra og med oktober 2012 har gruppen *ordinære tiltaksdeltakere* byttet navn til *arbeidssøkere på tiltak*.

² Inkluderer helt ledige, delvis ledige, arbeidssøkere på tiltak og andre arbeidssøkere.

Figur 2. Tilgang av arbeidssøkere per virkedag og tilgang av ledige stillinger per virkedag.³ Trend. Januar 2002 - november 2012

Kilde: NAV

Fortsatt lavere tilgang på ledige stillinger

Nedgangen i tilgangen på nye ledige stillinger per virkedag som startet i september fortsatte i november, ifølge sesongjusterte tall. Den samlede nedgangen de tre siste månedene er på 6 prosent.

Tilgangen på registrerte ledige stillinger var 6 prosent lavere i november i år enn på samme tid i fjor. Det er størst nedgang i tilgangen på ledige stillinger det siste året for de uten eller uoppgitt yrkesbakgrunn (-46 %) og ledere (-21 %), mens barne- og ungdomsarbeid (40 %) og industriarbeid (14 %) har hatt størst økning. Endringene i stillingstilgangen for de uten eller uoppgitt yrkesbakgrunn og barne og ungdomsarbeidere henger trolig sammen med omleggingen av yrkesklassifiseringen som NAV gjorde i januar, se «spesielle forhold» nederst i notatet. Tidligere fantes ikke yrkene barnehage- og skolefritidsassistent eller skoleassistent i yrkesklassifiseringen, og mange med denne bakgrunnen ble trolig registrert som ledige med ukjent yrkesbakgrunn.

Utviklingen i norsk økonomi

Tall fra Kvartalsvis nasjonalregnskap (KNR) for tredje kvartal viser at veksten i BNP Fastlands-Norge fortsatt er solid. Sammenlignet med andre kvartal er BNP Fastlands-Norge i tredje kvartal 0,7 prosent høyere ifølge sesongjusterte tall. Nivået på BNP Fastlands-Norge var i tredje kvartal 2,6 prosent høyere enn samme kvartal i fjor. God utvikling i privat konsum og boliginvesteringer har bidratt positivt, mens svak utvikling i petroleumsinvesteringer og næringsinvesteringer har bidratt negativt til samlet produksjonsvekst fra andre til tredje kvartal.

Svak utvikling i tjenesteeksport og eksport av råolje og naturgass har bidratt til at eksport i alt har utviklet seg svakt i tredje kvartal. Eksport i alt var ifølge sesongjusterte tall 3,1 prosent lavere i tredje kvartal enn i andre kvartal. Nivået på eksporten var 2,6 prosent lavere i tredje kvartal i år enn

³ Omfatter stillinger utlyst i media, registrert av arbeidsgiver på nav.no eller meldt til NAV.

på samme tid i fjor. Importen gikk opp med 1,1 prosent fra andre til tredje kvartal, mens nivået var 6,6 prosent høyere enn i fjor.

Sterk vekst i tjenestekonsumet bidro til at den solide veksten i privat konsum som har vært så langt i år fortsatte i tredje kvartal. Privat konsum vokste med 0,9 prosent fra andre til tredje kvartal ifølge sesongjusterte tall, og nivået var 3,1 prosent høyere enn samme kvartal i fjor.

Veksten i offentlig konsum har bremsset fra andre til tredje kvartal ifølge sesongjusterte tall fra KNR. Offentlig konsum var i tredje kvartal 0,2 prosent høyere enn i andre kvartal, mens nivået var 1,2 prosent høyere enn for et år siden. Offentlige investeringer, som i tredje kvartal utgjorde 12 prosent av offentlige utgifter ifølge sesongjusterte KNR-tall, vokste med 2,9 prosent fra andre kvartal til tredje kvartal i 2012. Nivået på offentlige investeringer var 0,6 prosent lavere i tredje kvartal i år enn på samme tid i fjor.

Petroleumsinvesteringene, som har økt nesten hvert kvartal siden slutten av 2010, gikk ned med 1,8 prosent fra andre til tredje kvartal. Sammenlignet med i fjor var petroleumsinvesteringene i tredje kvartal 6,2 prosent høyere i år.

Sterk utvikling i boliginvesteringene motvirket det negative bidraget fra svake næringsinvesteringer, slik at investeringene i Fastlands-Norge utenom offentlig forvaltning økte med 2,1 prosent fra andre til tredje kvartal ifølge sesongjusterte KNR-tall.

Utviklingen internasjonalt

Utviklingen på arbeidsmarkedet i USA var fortsatt svak i oktober. Arbeidsledigheten i oktober, som var på 7,9 prosent, var om lag uendret fra måneden før.

BNP i eurosonen fortsetter å minke. I tredje kvartal i år gikk BNP i eurosonen ned med 0,1 prosent fra andre kvartal. Eurosonen er nå i resesjon, da de har hatt BNP-nedgang to kvartaler på rad. Det var ikke noe bedring på arbeidsmarkedet i eurosonen. Ledigheten i september, som var på 11,6 prosent, økte fra måneden før. Industriproduksjonen i eurosonen, som viste en oppgang i juli og august, gikk ned med 2,5 prosent i september. Sammenlignet med samme tid i fjor var industriproduksjonen i eurosonen 2,3 prosent lavere i september i år.

OECDs ledende indikatorer estimerer at BNP-veksten vil holde seg stabil fremover for Kina og USA. Kina vil ha en stabil vekst litt under trend, mens USA vil ha en stabil vekst litt over trend. Indikatorene tyder på svak vekst fremover for Japan, India, Tyskland og eurosonen.

Høyere bruttoledighet for de fleste yrkesgruppene

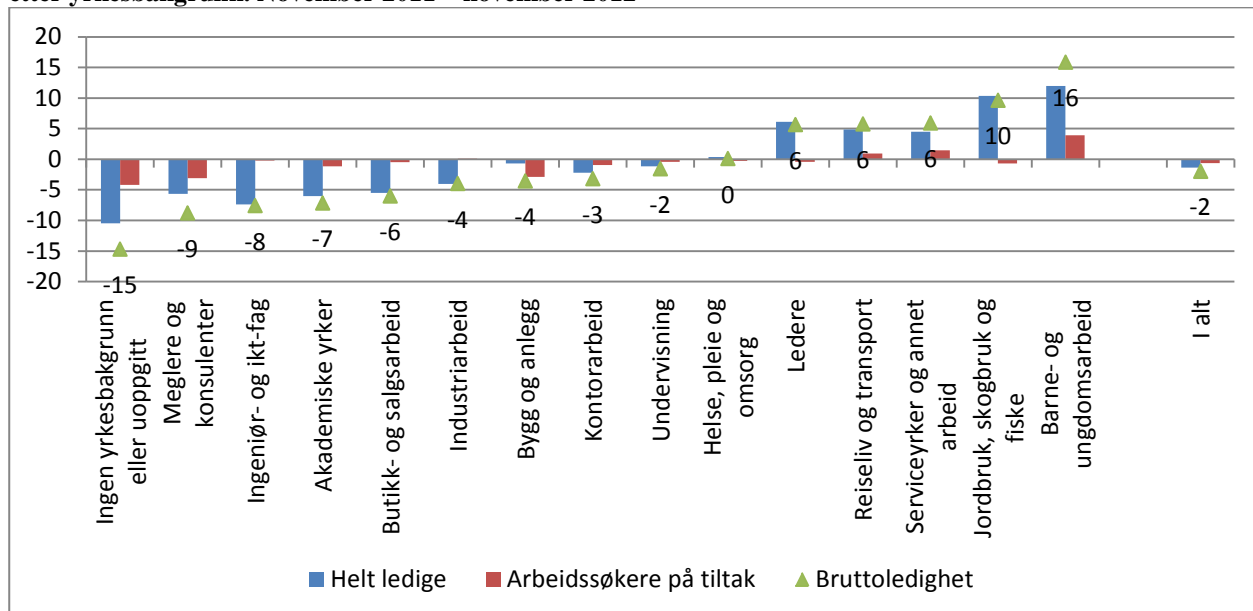
Reiseliv og transport er den eneste yrkesgruppen som ifølge sesongjusterte tall hadde en nedgang i bruttoledigheten i november. Meglere og konsulenter, barne- og ungdomsarbeidere og bygg og anlegg hadde størst prosentvis oppgang i bruttoledigheten i november. Figur 12 og 13 viser utvikling i sesongjustert bruttoledighet for yrker. Endringene i barne- og ungdomsarbeidere henger trolig sammen med omleggingen av yrkesklassifiseringen som NAV gjorde i januar, se «spesielle forhold» nederst i notatet. Tidligere fantes ikke yrkene barnehage- og skolefritidsassistent eller skoleassistent i yrkesklassifiseringen, og mange med denne bakgrunnen ble trolig registrert som ledige med ukjent yrkesbakgrunn.

Personer med ingen yrkesbakgrunn eller uoppgitt (-15 %) har hatt størst nedgang i bruttoledigheten sammenlignet med i fjor, fulgt av meglere og konsulenter (-9 %) og ingeniør- og ikt-fag (-8 %).

Bruttoledigheten har økt mest for jordbruk, skogbruk og fiske (10 %) og barne- og ungdomsarbeid (16 %).

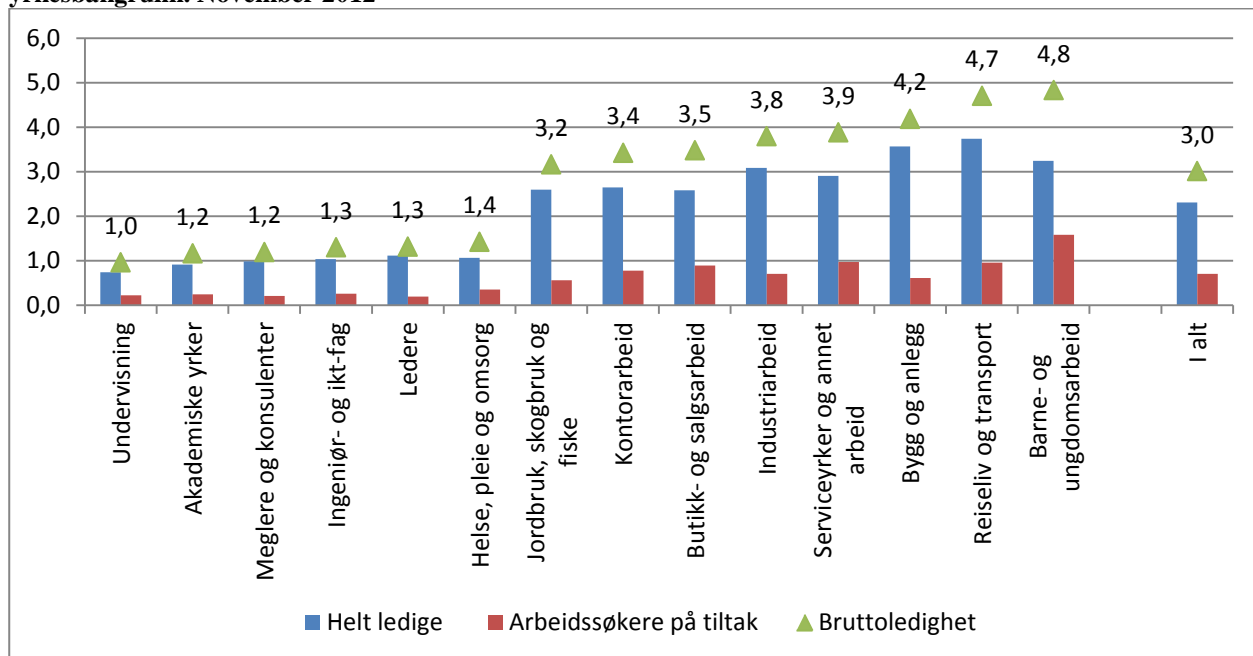
Undervisning (1,0 %) har lavest bruttoledighet som andel av arbeidsstyrken, mens denne andelen er høyest for reiseliv og transport (4,7 %) og barne- og ungdomsarbeid (4,8 %).

Figur 3. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring for helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. November 2011 – november 2012

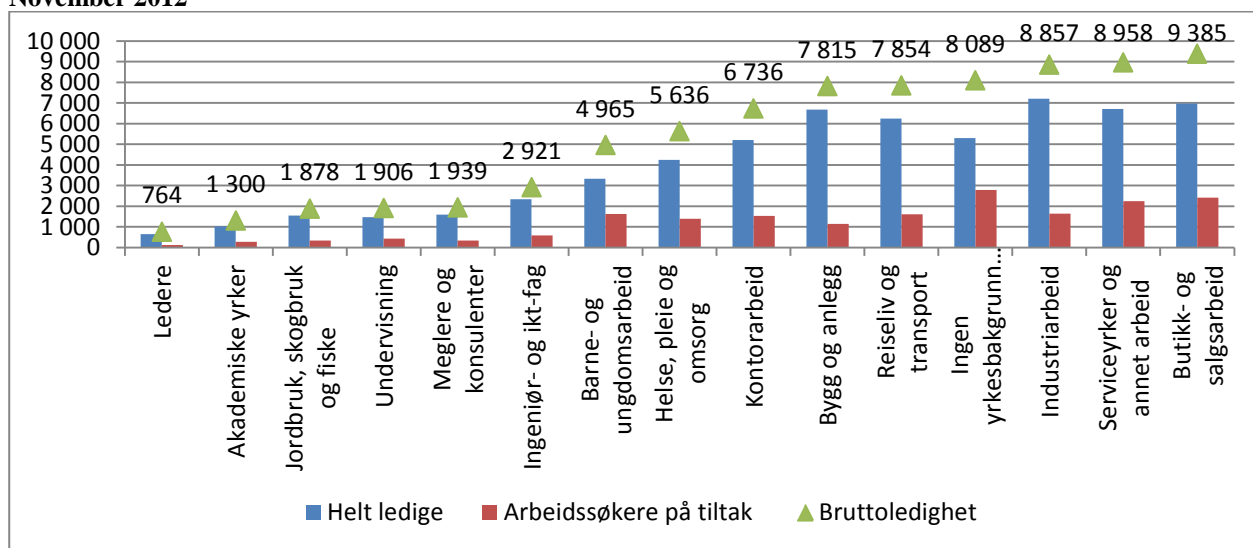
Kilde: NAV

Figur 4. Bruttoledigheten, helt ledige og arbeidssøkere på tiltak i prosent av arbeidsstyrken etter yrkesbakgrunn. November 2012

Kilde: NAV

Figur 5. Bruttoledigheten, helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Antall personer. November 2012

Kilde: NAV

Meglere og konsulenter

Bruttoledigheten har gått ned for samtlige yrker i gruppen meglere og konsulenter. Bruttoledigheten for økonomer og revisorer, som utgjør om lag en fjerdedel av bruttoledigheten for meglere og konsulenter, er den gruppen som har hatt størst nedgang i bruttoledighet det siste året (-17 %).

Ingeniør- og ikt-fag

Andre naturvitenskapelige yrker er den eneste gruppen i ingeniør- og ikt-fag som har hatt oppgang i bruttoledigheten det siste året (17 %). Bruttoledigheten for andre naturvitenskapelige yrker utgjorde under en tidel av samlet bruttoledighet for ingeniør- og ikt-fag i november.

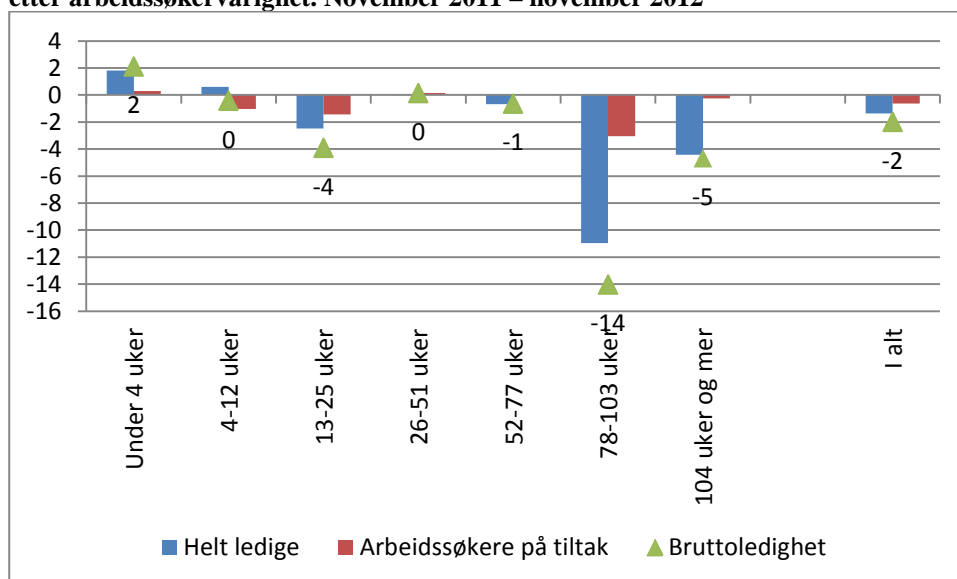
Bygg og anlegg

I bygg og anlegg, hvor bruttoledigheten i november er 4 prosent lavere enn i fjor, er det forskjeller i bruttoledighetsutvikling for de ulike yrkesgruppene. Ledigheten har gått mye ned for rørleggere (-33 %) og elektrikere (-35 %), mens den har gått opp for andre bygningsarbeidere (3 %) og anleggsarbeidere (3 %). Bruttoledigheten for andre bygningsarbeidere utgjorde nesten halvparten av bruttoledigheten i bygg og anlegg i november.

Bruttoledigheten høyere enn i fjor for de med søkervarighet under 4 uker

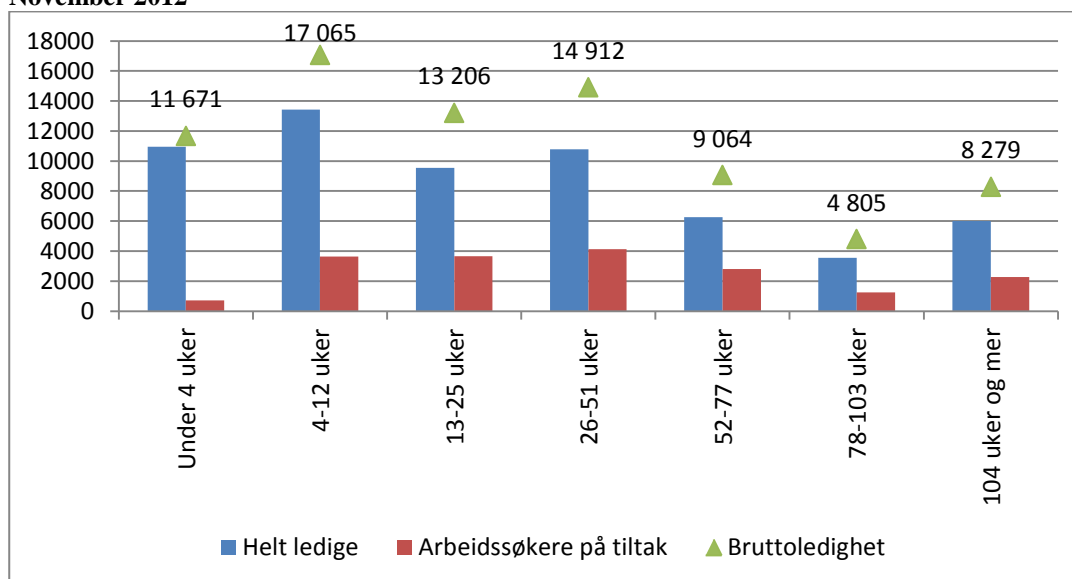
De med søkervarighet under 4 uker er den eneste gruppen som i november i år har høyere bruttoledighet (2 %) enn på samme tid i fjor. Bruttoledigheten for de med arbeidssøkervarighet mellom halvannet og to år har gått mest ned i forhold til i fjor (-14 %). Størsteparten (72 %) av de som enten var helt ledige eller på ordinære arbeidsmarkedstiltak i november hadde en søkervarighet på under et halvt år.

Figur 6. Prosentvis endring i bruttoledigheten, dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter arbeidssøkervarighet. November 2011 – november 2012

Kilde: NAV

Figur 7. Bruttoledigheten, helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter arbeidssøkervarighet. Antall personer. November 2012

Kilde: NAV

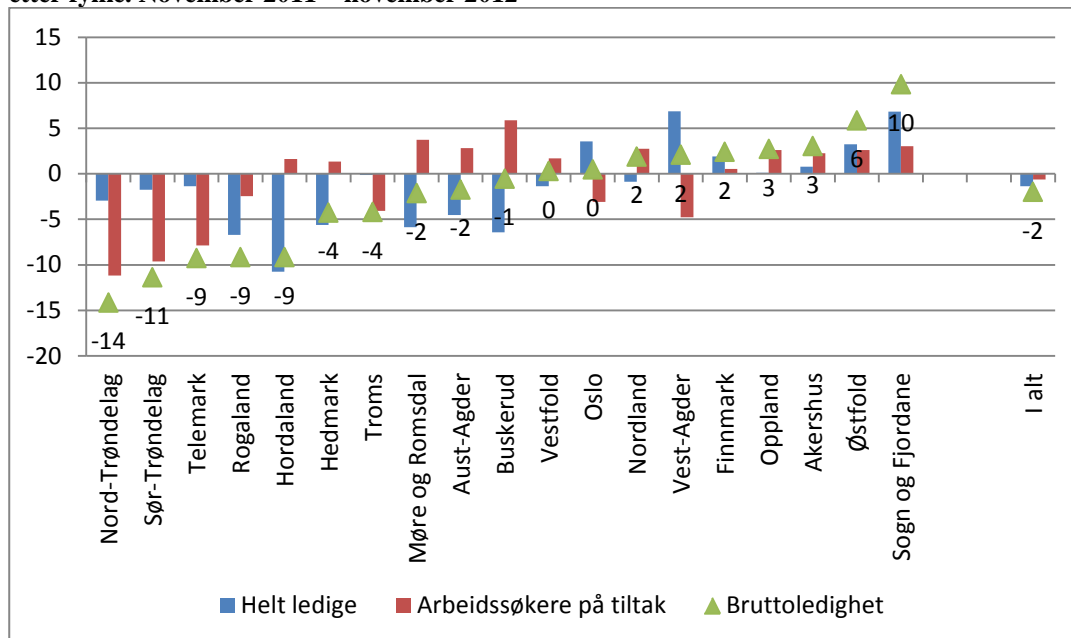
Fylkesvise forskjeller

Finnmark, Nordland og Akershus har ifølge sesongjusterte tall hatt størst prosentvis økning i bruttoledigheten i november. De to førstnevnte fylkene hadde også en økning i forrige måned, mens Akershus hadde en nedgang i forrige måned. Målt i antall personer har Nordland og Akershus hatt størst økning i bruttoledighet i november. Hedmark og Sør-Trøndelag hadde størst nedgang, både prosentvis og i antall personer, i bruttoledigheten i november. Figur 14 viser utvikling i sesongjustert bruttoledighet for regioner.

Sammenlignet med i fjor har bruttoledigheten falt mest i Nord-Trøndelag (-14 %) og Sør-Trøndelag (-11 %), mens Østfold (6 %) og Sogn og Fjordane (10 %) er fylkene med størst økning i bruttoledigheten det siste året. Sogn og Fjordane (1,9 %) og Rogaland (2,0 %) har lavest

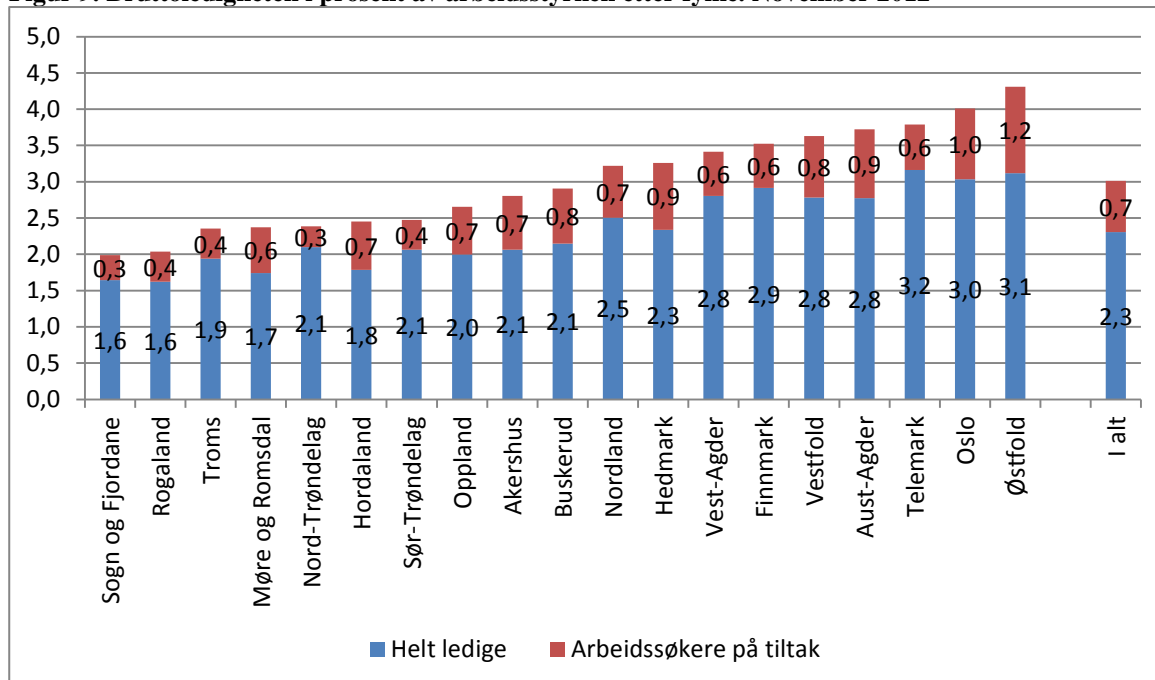
bruttoledighet som andel av arbeidsstyrken. Oslo (4,0 %) og Østfold (4,3 %) er fylkene med høyest bruttoledighet som andel av arbeidsstyrken.

Figur 8. Prosentvis endring i bruttoledigheten dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter fylke. November 2011 – november 2012

Kilde: NAV

Figur 9. Bruttoledigheten i prosent av arbeidsstyrken etter fylke. November 2012

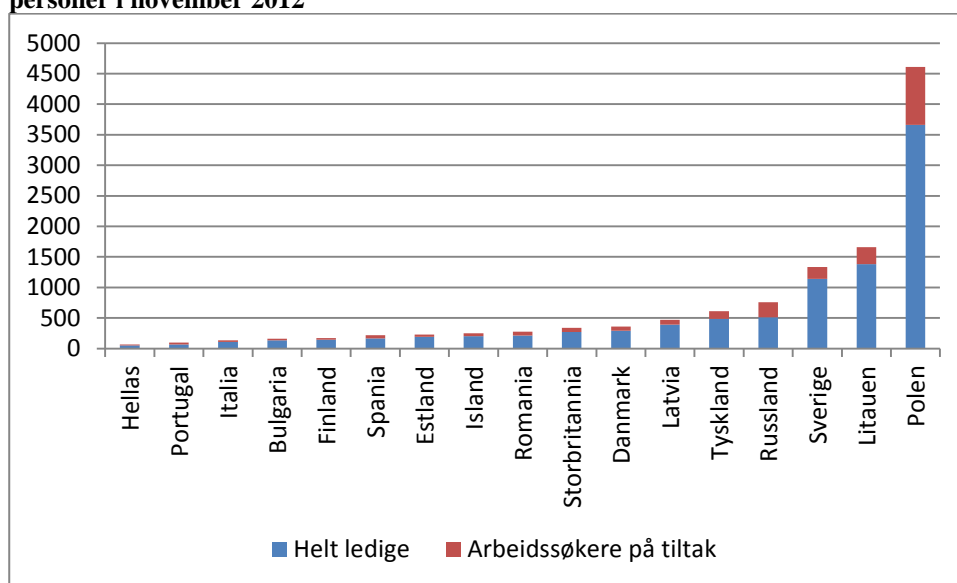
Kilde: NAV

Ledigheten blant arbeidsinnvandrere

Figur 10, som viser bruttoledigheten for statsborgere fra landene med høyest arbeidsinnvandring til Norge de siste årene, viser at bruttoledigheten i november er størst for polakker (4 600), litauere (1 700) og svensker (1 300).

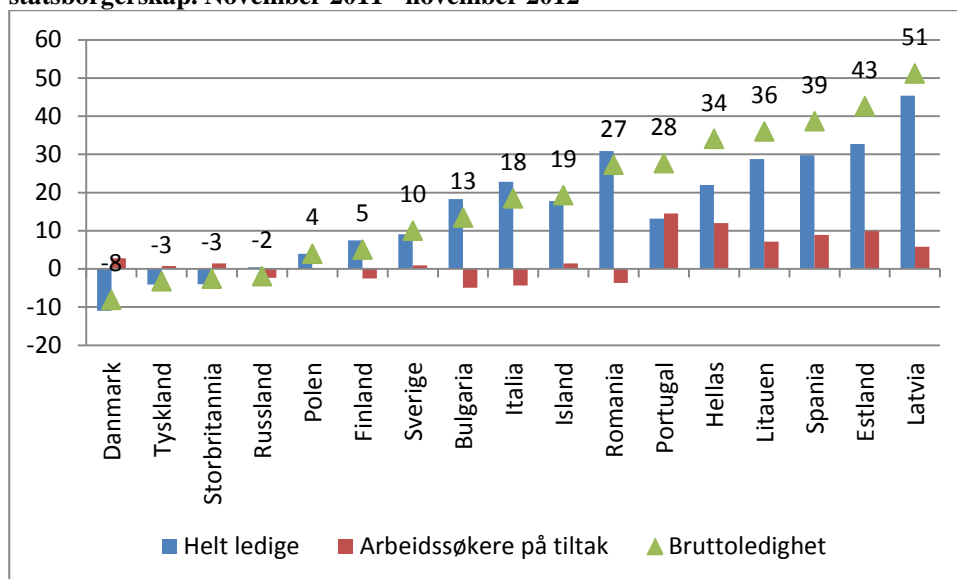
Prosentvis har bruttoledigheten i Norge det siste året økt for de fleste av landene med høy arbeidsinnvandring til Norge, se figur 10. Statsborgere fra Danmark (-8 %), Tyskland (-3 %), Storbritannia (-3 %) og Russland (-2 %) er de eneste som har hatt en nedgang i bruttoledigheten det siste året. Bruttoledigheten har økt mest for estlendere (43 %) og litauere (51 %). Figur 11 viser at økningen i bruttoledigheten det siste året har vært høy for mange av nasjonalitetene. Til tross for de høye vekststratene viser figur 10 at nivåene fortsatt er lave for de fleste av nasjonalitetene. Det er cirka 500 fra Italia, Spania, Hellas og Portugal som enten er helt ledige eller på ordinære arbeidsmarkedstiltak. Bruttoledigheten for statsborgere fra Romania og Bulgaria er på cirka 400 personer i november.

Figur 10. Bruttoledighet dekomponert i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter statsborgerskap. Antall personer i november 2012

Kilde: NAV

Figur 11. Prosentvis endring bruttoledighet, dekomponert i endring i helt ledige og arbeidssøkere på tiltak etter statsborgerskap. November 2011 - november 2012

Kilde: NAV

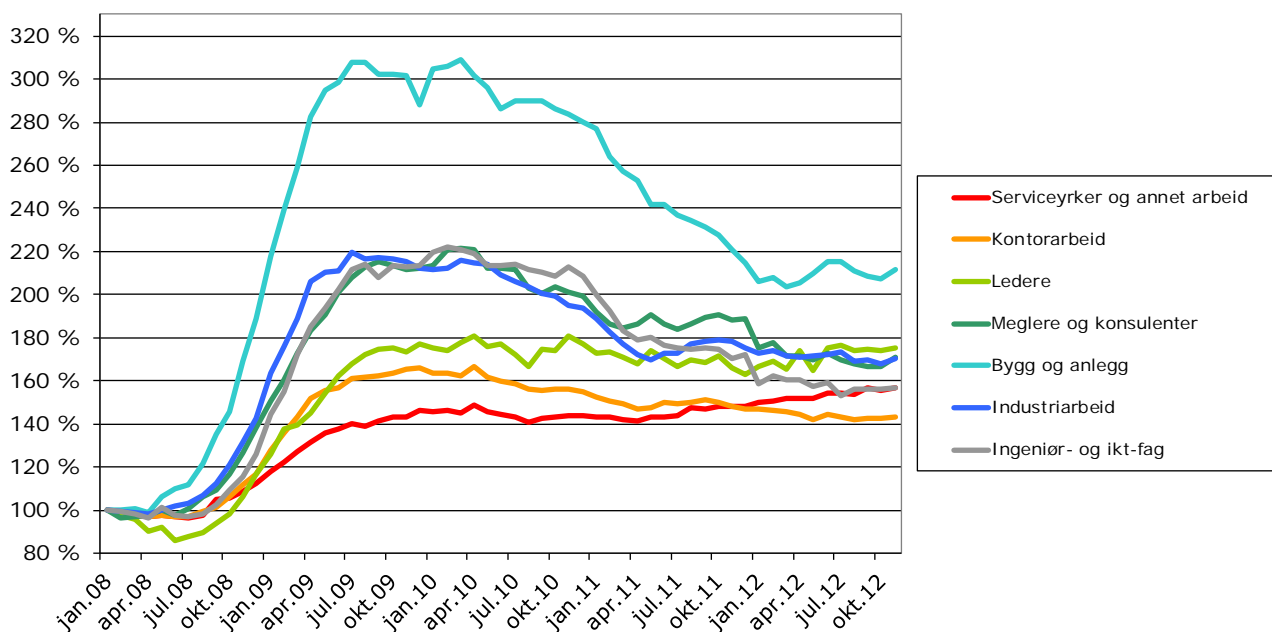
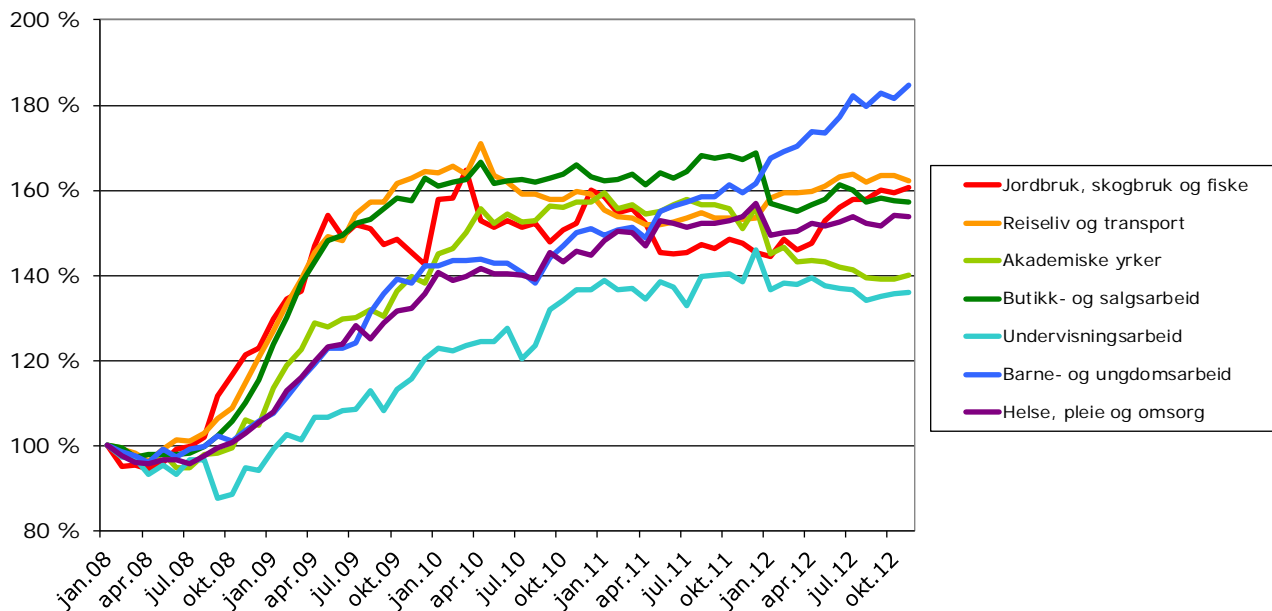
Spesielle forhold ved månedsoppdatering

NAV innførte 9. januar 2012 ny standard for yrkesklassifisering (STYRK 08) i ett av sine saksbehandlingssystemer. Dette har medført et brudd i all arbeidsmarkedsstatistikk som er fordelt på yrke, både for registrerte ledige og statistikken over utlyste stillinger. Det vil bli estimert tall for de 15 hovedgruppene av yrker tilbake i tid, slik at vi kan gi et estimat på endringen fra året før på henholdsvis helt ledige og tilgang stillinger for hovedgruppene av yrker. For mer informasjon om bruddet se ”Om statistikken – Arbeidssøkere” www.nav.no:

<http://www.nav.no/Om+NAV/Tall+og+analyse/Arbeidsmarked/Arbeidsmarkedet/Arbeidss%C3%B8kere.1073745818.cms>

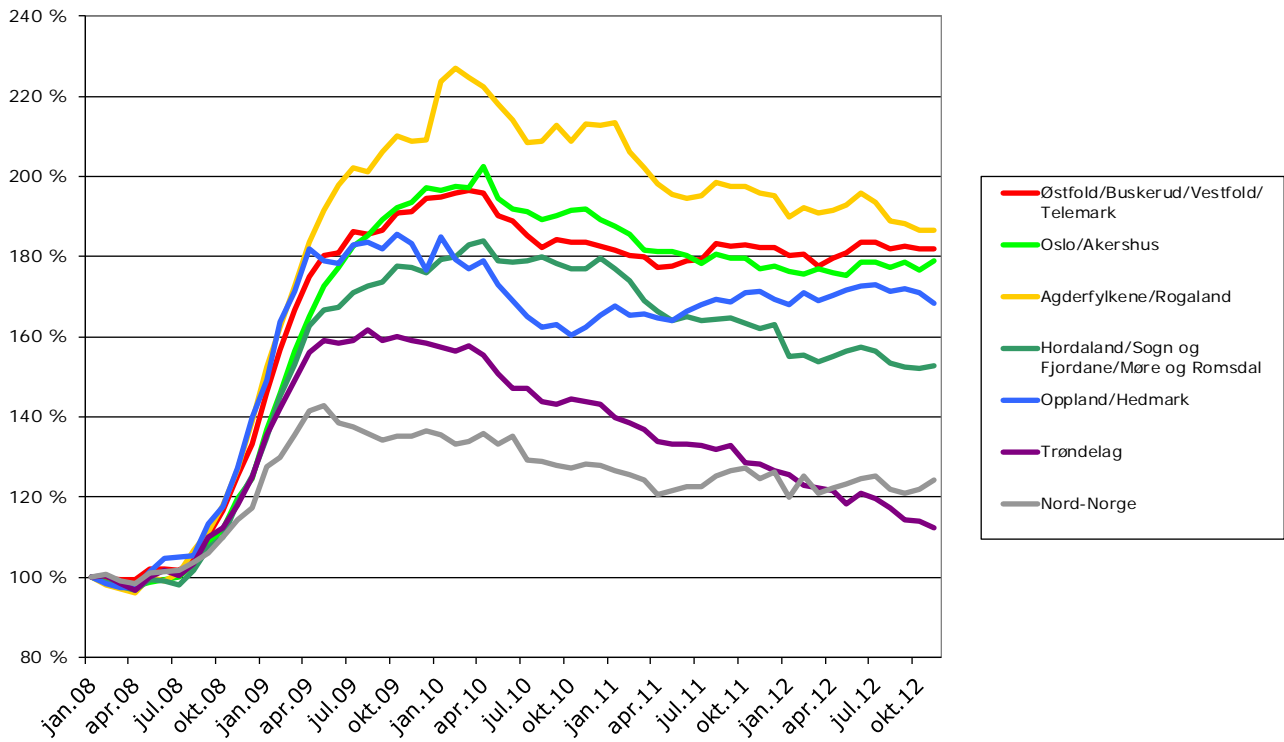
Figurvedlegg

Figur 12 og 13. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak etter yrkesbakgrunn. Januar 2008 – november 2012. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigerte tall

Kilde: NAV

Figur 14. Utviklingen i summen av registrerte arbeidsledige og arbeidssøkere på tiltak i regioner. Januar 2008 – november 2012. Januar 2008 = 100. Sesongkorrigererte tall

Kilde: NAV